

Studierejser og ekskursioner

I det følgende gives et overblik over særlige regler i forbindelse med studierejser og ekskursioner.

Deltagerbetaling

Det følger af § 46, stk. 3-6, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at elever kan afkræves betaling for deltagelse i studierejser og ekskursioner, der indgår som en del af undervisningen. Der kan ikke kræves betaling for udgifter, der vedrører undervisningen eller lærernes deltagelse.

Ifølge reglerne har eleverne i et vist omfang pligt til at deltage i studierejser og ekskursioner, som arrangeres af institutionen, og institutionen kan i et vist omfang forlange, at eleven selv skal betale for sin deltagelse i studierejser og ekskursioner.

Det følger således at § 46, stk. 4, at er der tale om en ekskursion, med en deltagerbetaling der alene vedrører forplejning og højst udgør 80 kr. (2014-niveau) pr. påbegyndt døgn pr. deltager, er turen omfattet af reglerne om mødepligt. Eleven har med andre ord pligt til at deltage i disse studierejser og ekskursioner. Eleven kan dog ikke udelukkes fra deltagelse på grund af manglende erlæggelse af deltagerbetaling.

Hvis der omvendt er tale om deltagelse i en ekskursion med en deltagerbetaling, der vedrører andet end forplejning eller udgør mere end 80 kr. (2014-niveau) pr. påbegyndt døgn pr. deltager, er det frivilligt for den enkelte elev at deltage på turen, og institutionen skal tilbyde alternativ undervisning til de elever, der ikke deltager, jf. § 46, stk. 5, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Forsikringsretlige rammer

Det følger af Børne- og Undervisningsministeriets vejledning om statens selvforsikringsordning, at i forbindelse med ekskursioner og studierejser som led i undervisningen har de deltagende lærere sædvanligvis tilsynspligt med

eleverne. Hvis der opstår skader, der kan tilskrives tilsidesættelse af tilsynspligten, vil institutionen efter omstændighederne kunne ifalde et erstatningsansvar.

I forbindelse med udlandsrejser bør institutionen sikre sig, at eleverne er omfattet af den offentlige sygesikring - rejsesygesikring, eller at der er tegnet en syge- og hjemtransportforsikring. Eleven skal have det blå EU-sygesikringskort med på rejser.

Institutionen kan, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, tilbyde eleverne at formidle tegningen af en kollektiv rejseforsikring, som eleverne selv skal betale som en del af udgifterne til udlandsrejsen. Institutionen må ikke selv forsikre eleverne. Hvis eleven er under 18 år, og familien har en årsrejseforsikring, vil denne som udgangspunkt dække. Årsrejseforsikringen er i mange tilfælde indeholdt i familieforsikringen. Ved tvivlsspørgsmål kontaktes forsikringsselskabet, hvor de private forsikringer er tegnet.

Det er vigtigt, at institutionen sikrer sig, at eleverne er forsikringsdækket inden afrejsen. Institutionen skal herudover skriftligt orientere eleverne og deres forældre om, at eleven ikke er forsikret via institutionen, og at det derfor er elevens/forældrenes private forsikringer, der dækker eventuelle skader opstået på turen. Yderligere skal eleverne huskes på, at de skal medbringe policenummer og telefonnummer til forsikringsselskabet på studierejsen. De skal også huske at medbringe det blå sygesikringsbevis.

Inden studierejsen skal eleven bekræfte, at eleven eller elevens forældre, hvis eleven ikke er fyldt 18, er indforstået med ovenstående, dvs., at det er elevens/forældrenes private forsikring, der dækker eventuelle skader. Dette skal gøres skriftligt.

Skal eleven have taget bestemte vacciner i forbindelse med turen, skal institutionen også sikre sig, at eleven er gjort bekendt hermed, og at det er elevens ansvar, at de nødvendige vacciner er taget i rette tid inden afrejse.

”Skabelon til orienteringskrivelser til elever og forældre om de forsikringsretlige rammer” kan anvendes som inspiration og findes nedenfor.

Aflysning af studierejser og ekskursioner

Behov for lokale retningslinjer

Børne- og Undervisningsministeriet har ikke regler, der regulerer spørgsmålet om tilbagebetaling i forhold til elevernes betaling for studierejser, rejser, ekskursioner og lignende. Det er derfor vigtigt, at institutionen selv fastlægger, hvordan betaling og tilbagebetaling håndteres i tilfælde af eventuel aflysning af turen. Dette skal ske i form af klare lokale retningslinjer for eleverne om, hvad der gælder i forbindelse med elevernes

deltagelse i og indbetalinger til studierejser, ekskursioner, rejser mv. Retningslinjerne skal meldes ud til eleverne.

Danske Gymnasiers ” har opsat en række huskepunkter, som institutionerne kan bruge som inspiration ved udarbejdelse af deres lokale retningslinjer”. Det bemærkes, at listen ikke er udtømmende.

Selvforskyldt rejseafbud

Også rammerne for tilbagebetaling af elevernes depositum ved selvforskyldt rejseafbud, dvs. hvor afbuddet skyldes elevens forhold, skal behandles i institutionens lokale retningslinjer.

Institutionen kan overveje at fastlægge en praksis, hvorefter selvforskyldt rejseafbud (fx hvis en elev selv ønsker at forlade institutionen) udelukker tilbagebetaling, mens fx sygdom eller at eleven bliver udmeldt af institutionen, kan begrunde tilbagebetaling.

Institutionerne må ikke handle i strid med lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser, herunder lovens § 46 om ekskursioner sammenholdt med bemærkningerne til bestemmelsen, jf. lov nr. 489 af 1. juli 1998 om ændring af forskellige uddannelseslove (Betaling for ekskursioner m.v.). Link til loven og lovbemærkningerne: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=87627>

Andre regler ifm. aflysning

Der henvises til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning om muligheden for at få pengene tilbage ved aflysning af rejser i særlige situationer: <https://www.forbrug.dk/artikler/forbrug/test-og-raad/rejser-og-transport/flyrejser/force-majeure-usaedvanlige-vejrforhold-uro-krig-og-epidemier/>

Her er både beskrevet force majeure-situationen, men også andre situationer, f.eks. hvis flyvningen ikke er aflyst, men man alligevel ikke ønsker at rejse på grund af forholdene på destinationen.

Derudover skal institutionen også være opmærksom på, at der udover flyselskabet/rejsebureauet også kan være en privat forsikring tegnet af eleverne, som eventuelt kan dække tabet.

Kørsel med elever i forbindelse med studierejser og ekskursioner

Må en elev køre i egen bil til et skolearrangement?

Elevers adgang til at køre i privat bil til et skolearrangement er en mulighed, såfremt institutionen giver tilladelse til det og eleven er over 18 år, har et

kørekort og har tegnet en lovpligtig ansvarsforsikring. Statens selvforsikring dækker ikke og der udbetales ikke kørepenge til eleven.

Såfremt passageren i bilen, dvs. den elev der ikke fører bilen, er under 18 år, skal institutionen indhente skriftligt samtykke fra elevens forældre til, at eleven kører med en anden elev i forbindelse med studierejsen samt orientere om de forsikringsretlige rammer, herunder at statens selvforsikring ikke dækker eventuelle skader opstået under kørslen, således at eventuelle skader skal meldes til elevens private forsikringsselskab. Det samme gælder, hvis eleven skal køre med en underviser i dennes private køretøj.

Danske Gymnasier har været i dialog med Børne- og Undervisningsministeriet omkring elevs adgang til at få godtgjort sine udgifter ved kørsel i egen bil i forbindelse med et skolearrangement. STUK har hertil oplyst, at kørselsgodtgørelse og kilometerpenge m.v. er begreber fra henholdsvis skatte- og personaleretten samt reglerne i forbindelse med ungdomskort. Institutionerne har som tidligere oplyst ikke hjemmel til at udbetale disse godtgørelsesydelse.

Da ekskursioner og studierejser imidlertid er en del af den samlede institutionsvirksomhed, vil det ligge indenfor institutionens formål at refundere afholdte elevudgifter i forbindelse med ekskursioner. Institutionen kan derfor godt refundere elevs afholdte udgifter i forbindelse med transport til og fra et ekskursionsmål. Det kan fx være afholdte udgifter til en busbillet/togbillet eller afholdte udgifter til brændstof i forbindelse med kørsel til og fra et ekskursionsmål.

Hvis institutionen har givet eleverne tilladelse til at køre i egen bil til et ekskursionsmål, så skal der efterfølgende fremvises kvittering på en tankning svarende til turen frem og tilbage, hvis eleverne ønsker at få deres udgifter refunderet. Her er der ikke tale om kørepenge til eleverne, men om en refusionsordning. Læreren kan med fordel efter endt ekskursion indsamle kvitteringer/udgiftsbilag og aflevere dem samlet til kontoret for at minimere administrationen.

Hvilke regler gælder, når ansatte bruger deres egne køretøjer til tjenstlige formål?

I det omfang de ansatte bruger egne motorkøretøjer til tjenstlige formål, er det den ansattes motorkøretøjsforsikring (den lovpligtige ansvarsforsikring), der skal betale for eventuelle skader. Den ansattes eventuelle selvrisko eller bonustab er institutionen uvedkommende.

Den lovpligtige ansvarsforsikring dækker det erstatningsansvar som ejeren eller bruger af bilen kan risikere at få. Forsikringen dækker skader på andre køretøjer, personer og deres ting. Forsikringen dækker også eventuelle passagerer i bilen.

Ansvarsforsikringen dækker ikke skade på køretøjets ejer eller bruger. Det vil sige, hvis du som fører kommer til skade, får du ingen erstatning. Ejerens eller brugerens ting og køretøj bliver heller ikke erstattet. Meningen med ansvarsforsikringen er altså alene at sikre, at dem eller det, der bliver ramt af køretøjet, får en erstatning. Føreren og køretøjet er ikke dækket. Har du som fører en ulykkesforsikring eller en førerpladsforsikring, dækker den også. Bemærk dog, at hvis der er andre køretøjer indblandet i et uheld/ulykke, kan medarbejderen alt efter omstændighederne opnå erstatning fra modpartens forsikring.

Kaskoforsikringen er en udvidet forsikring, der altid omfatter den lovpligtige ansvarsforsikring, men som også dækker skader på medarbejderens bil og dens tilbehør.

Skabelon til orientingsskrivelse til elever og forældre om de forsikringsretlige rammer

Orienteringsskrivelse om de forsikringsretlige rammer ifm. studierejser

"Forældre og elever bedes allerede på nuværende tidspunkt tjekke og sørge for, at eleven har GYLDIGT pas eller andet tilsvarende papir, eventuelt visum, gyldigt blåt EU-sygesikringskort samt privat syge-/hjemtransportforsikring (ved sygdom/ulykke).

Gymnasiet er omfattet af den statslige selvforsikringsordning og må derfor ikke tegne forsikringer for eleverne. Eleven er således *ikke* forsikret via skolen, hverken for så vidt angår rejseforsikring, afbestillingsforsikring, ulykkesforsikring eller syge-/hjemtransportforsikring. Det er et *krav*, at eleven selv tegner en syge- /hjemtransportforsikring.

Forældre og elever bedes allerede nu oplyse rejselærerne om et navn og telefonnummer på en kontaktperson. Informationen sendes til XXX.

Forældre og elever bedes allerede nu informere rejselærerne om eventuel sygdom/brug af medicin/eller personlige omstændigheder, som rejselærerne bør kende i forbindelse med rejsen. Relevant information sendes til XXX og behandles fortroligt.

Venligst bekræft deltagelse samt vilkårene for deltagelsen på nedenstående slip, som bedes afleveret til læreren senest den (dato).

Som elev / forældre bekræfter jeg med min underskrift, at jeg som deltager på studierejsen/forældre til en deltager er forpligtet til at overholde gymnasiets vedhæftede ordensregler og er indforstået med de mulige konsekvenser af en overtrædelse af reglerne.

Jeg er bekendt med, at overtrædelse af studie- og ordensregler kan medføre sanktioner og uledsaget hjemsendelse for egen regning.

Jeg er bekendt med, at skadevoldende adfærd eller ansvarspådragende adfærd skal meddeles til læreren, og eventuelle skader på inventar skal erstattes af skadevolderen. Skolen kan ikke gøres erstatningsansvarlig.

Jeg er gjort opmærksom på, at der fra skolens side *ikke* er tegnet forsikring, som dækker eleverne, hverken rejseforsikring, ulykkestilfælde eller tingsforsikring i forbindelse med elevernes eventuelle ansvarspådragende adfærd.

Jeg er indforstået med, at det er hjemmets eget ansvar at sørge for at tegne en syge-/hjemtransportforsikring og ulykkesforsikring. Det er et *krav* fra skolens side, at eleven er dækket af en sådan syge-/hjemtransportforsikring.

Det påhviler deltagerne / deres forældre selv at vurdere, om der herudover også ønskes en rejseforsikring, der også indeholder en forsikring mod afbud og / eller en ulykkesforsikring.

Jeg er indforstået med, at jeg har taget de nødvendige vacciner forud for turen, og at det er hjemmets eget ansvar, at dette sker.

Jeg er indforstået med, at det er hjemmets eget ansvar at sikre, at eleven medbringer det blå sygesikringsbevis.

Jeg er selv forpligtet til at orientere rejselærerne om helbredsmæssige eller personlige omstændigheder, som kan have indflydelse på deltagelsen, herunder at medbringe et eventuelt medicinpas.

Jeg er bekendt med, at jeg i tilfælde af aflysninger eller afbud af turen hæfter for udestående beløb eller tab, som måtte opstå som følge heraf.

Undertegnede er indforstået med ovennævnte.

Jeg bekræfter hermed, at _____ deltager i studierejsen til XXX på ovennævnte vilkår, som jeg er indforstået med.

.....
Dato og underskrift (forældreunderskrift hvis eleven er under 18 år)

Huskepunkter ved udarbejdelse af lokale retningslinjer

- Institutionen bør forholde sig til, at en studietur skal have et alternativ med tilsvarende og fyldestgørende fagligt indhold, og at det skal fremgå af progressionsplanen, så det ikke kommer som en overraskelse.
- Det er vigtigt, at institutionen orienterer eleverne og deres forældre om statens selvforsikringsordning, der indebærer, at eleven ikke er forsikret via

institutionen, således at det er elevens/forældrenes private forsikringer, der dækker eventuelle skader.

- Institutionerne skal i sine retningslinjer fastlægge, hvordan betaling og tilbagebetaling håndteres i tilfælde af eventuel aflysning af turen. Udgangspunktet er, at institutionen ikke er ansvarlig for at dække et eventuelt tab for eleverne.
- Retningslinjerne skal fastlægge institutionens håndtering af tilbagebetaling ved selvforskyldt rejseafbud, f.eks. hvis en elev ikke kan deltage på grund af sygdom eller fordi eleven er udmeldt af institutionen. STUK har oplyst, at almindelig praksis er, at i de tilfælde, hvor en elev selv ønsker at forlade institutionen, vil tilbagebetaling udelukkes, mens fx sygdom eller at eleven bliver udmeldt af institutionen, kan begrunde tilbagebetaling.
- Retningslinjerne skal tage højde for de krav der stilles til eleven i forhold til turen, herunder sikre sig, at eleven har et gyldigt pas, de nødvendige vacciner mv.

Bemærk at ovenstående ikke er en udtømmende liste men alene et input til institutionens lokale retningslinjer.

17. september 2020